

MTBT KÖNYVTÁRI ADATLAP

nyilvántartási szám: 618

Szerző:	Prieger Adrienn Dóra
Cím:	Úton Európa felé. A török igazságszolgáltatási szervezet változásai az európai integrációs folyamat vonzásában
Eredeti cím:	
Fordította	
Kiadás helye és éve:	Budapest, 2019.
Kiadó:	HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft.
Oldalszám:	248
Nyelv:	magyar
Copyright:	Dr. Prieger Adrienne Dóra PhD, 2019 HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., 2019
ISBN:	978-963-258-447-8
HU ISSN:	
Elektronikus változat:	
Példányszám a könyvtárban:	1
A kötetet Prieger Adrienn Dóra adományozta a Magyar-Török Baráti Társaság könyvtárának 2025-ben	

„A török igazságszolgáltatási rendszer a magyar jogtudományban kevésbé ismert és kutatott terület. Az 1920-as évek óta nem készült Magyarországon ezt a rendszert átfogóan bemutató magyar nyelvű tanulmány, illetve monográfia, márpedig az 1920-as évektől igencsak messze jutott a török igazságszolgáltatás szervezete, miként a török társadalom is. A török csatlakozás európai jelentősége és az igazságszolgáltatás helyzetének az európai integrációban betöltött, kiemelt szerepe miatt különösen alkalmas és aktuális – a magyar jogtudomány számára is releváns – következtetések levonására. Tekintettel arra, hogy a török jogrendszerről általában hiányos vagy téves információk vannak a köztudatban, a szerző szükségesnek tartotta, hogy a török jog- és igazságszolgáltatási rendszer fejlődéséről egy átfogóbb – történeti – perspektívát is adjon. A szerző először Törökország jog- és igazságszolgáltatási rendszerének kialakulását, annak kereteit mutatja be könyvében. Vizsgálja a modern Törökország kialakulását, a török jogrendszer alapvonásait, és különösen a bírósági szervezetrendszer fejlődését az európai integrációs folyamat vonzásában. Ezt követően vizsgálja a török csatlakozási folyamat eddigi menetét, majd napjaink törökországi igazságszolgáltatási rendszerét mutatja be, végezetül pedig a csatlakozási folyamat jelenlegi állását elemzi. A szerző rendkívül fontosnak tartotta bemutatni Mustafa Kemal Atatürk reformjait, amelynek eredményeként jelenleg is döntően nem vallási, hanem az európai sztenderdeknek is megfelelő, ahhoz közelítő elveken alapul a török igazságszolgáltatás. Egy modern, holisztikus megközelítés számára a jog nem szakítható ki a történeti, társadalmi, politikai kontextusából; különösen igaz ez, ha jogösszehasonlításról van szó, ahol a jog csak a mögötte lévő jogi kultúra alapján érthető meg.”

TARTALOM

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.	7
ELŐSZÓ.	9
TARTALOM.	13
BEVEZETÉS.	19
1. A kutatási téma meghatározása és aktualitása.	19
2. Az alkalmazott kutatási módszer.	23
3. Szerkezeti felépítés.	24
I. TÖRÖKORSZÁG JOG- ÉS IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI RENDSZERÉNEK KIALAKULÁSA.	27
1. A mai Törökország létrejötte.	27
2. Törökország a modernizálódás útján.	32
2.1. Atatürk reformjai.	32
2.2. A kemalizmus alapelvei.	36
2.3. Atatürk és Európa.	41
3. A török jogrendszer alapvonásai Atatürk reformjáig.	44
3.1. Az iszlám alapvonásai.	45
3.2. A saría mibenléte és forrásai.	48
3.3. Az oszmán bírósági szervezet.	50
3.3.1. A hagyományos oszmán bírósági szervezet.	50
3.3.2. Az oszmán bírósági szervezet reformja.	51
4. A bírósági szervezetrendszer fejlődése a Török Köztársaságban.	56
4.1. A bírósági szervezetrendszer fejlődése a függetlenségi háború időszakában.	56
4.2. A bírósági szervezetrendszer fejlődése az 1924. évi Alkotmány időszakában.	57
4.3. A bírósági szervezetrendszer fejlődése az 1961. évi Alkotmány időszakában.	58
4.4. A bírósági szervezetrendszer az 1982. évi Alkotmány elfogadását követően.	60
II. A TÖRÖK–EU CSATLAKOZÁS FOLYAMATA.	64
1. Törökország európai integrációjának története.	64
1.1. A kezdetektől a tagjelöltségre jogosultság elismeréséig (1959–1997).	64

1.2. Az előcsatlakozás időszaka (1998–2004)	68
1.3. A csatlakozási tárgyalások (2005–2016)	73
2. A bírósági szervezetrendszer fejlesztése az uniós csatlakozásra figyelemmel	74
2.1. Az előcsatlakozás első időszaka (1998–2001)	74
2.2. Az előcsatlakozás második időszaka (2002–2005)	75
2.3. A csatlakozási reformok első időszaka (2006–2009)	80
2.4. A csatlakozási reformok második időszaka (2010–2014)	80
2.5. A Török Igazságügyi Minisztérium 2015-ös igazságügyi reformcsomagja	84
3. Az Európai Bizottság és az Európai Parlament álláspontjai a török igazságszolgáltatás terén elért reformokról	88
3.1. A török igazságszolgáltatás helyzete a jogállamiság szempontjából	89
3.1.1. Különbírók problémája	90
3.1.1.1. Állambiztonsági bíróságok	90
3.1.1.2. A katonai bíróságok hatásköre és szerepe	91
3.1.1.3. Fiatalkorúak igazságszolgáltatási helyzete	93
3.1.1.4. Az Alkotmánybíróság szerepe	95
3.1.2. Fellebbviteli bíróságok	98
3.1.3. Reformstratégia	99
3.1.4. A Nemzetközi Büntetőbíróság (ICC) Alapokmányának ratifikálása	103
3.2. Az igazságszolgáltatás függetlensége és pártatlansága	103
3.2.1. A hatalmi ágak elválasztása és a bíróságok központi igazgatása	103
3.2.2. A bírák kinevezése és előmenetele	112
3.2.3. A bírák érdekképviselete	118
3.2.4. Külső beavatkozás és az igazságszolgáltatás pártatlansága	120
3.3. Az igazságszolgáltatás hatékonysága és színvonala	123
3.3.1. Személyi és tárgyi feltételek	123
3.3.2. Az ítélezés időszerűsége	129
3.3.3. A bírák és ügyészek képzése	133
3.3.4. A joggyakorlat egysége és színvonala	137
3.4. A jelentésekből és állásfoglalásokból levonható általános következtetések	139
III. TÖRÖKORSZÁG IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI RENDSZERE NAPJAINKBAN	140
1. A török bírósági rendszer általános vonásai	140
2. A török bírósági szervezetrendszer	145
2.1. Rendes bírósági szervezet	145
2.1.1. Elsőfokú rendes bíróságok és ügyészségek	146
2.1.2. Fellebbviteli bíróságok	150
2.1.3. Semmitőszék	151
2.2. A közigazgatási bírósági szervezet	154

2.2.1. Elsőfokú közigazgatási bíróságok	155
2.2.2. Fellebbviteli bíróságok	156
2.2.3. Államtanács.	157
2.3. <i>Hatásköri Bíróság</i>	159
2.4. <i>Alkotmánybíróság</i>	160
3. A bíróságok igazgatása	161
3.1. <i>Központi igazgatás: a Bírák és Ügyészek Tanácsa</i>	161
3.2. <i>Területi és helyi igazgatás: az igazságügyi bizottságok</i>	163
3.3. <i>Költségvetés és pénzügyi igazgatás.</i>	164
4. Bírói hivatásrend.	164
5. Választottbíráskodás Törökországban	168
IV. A TÖRÖK IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS AKTUÁLIS KIHÍVÁSAI	171
1. A török csatlakozás stratégiai előnyei.	171
2. Törökország csatlakozásának problémái és a koppenhágai kritériumok	176
2.1. <i>Az emberi jogok és a működő jogállam</i>	
– <i>az igazságszolgáltatás helyzete</i>	177
2.1.1. A puccskísérlet hatása az igazságszolgáltatás helyzetére	178
2.1.1.1. <i>A puccskísérlet igazságszolgáltatás helyzetére gyakorolt</i>	
<i>hatásának nyugati megítélése.</i>	178
2.1.1.2. <i>A török szempontok az igazságszolgáltatási problémák kapcsán:</i>	
<i>a demokratikus államrend stabilitása, a terrorizmus elleni harc.</i>	183
2.1.1.3. <i>A törökországi igazságszolgáltatási fejlemények hatása</i>	
<i>a csatlakozási folyamat kilátásainak megítélésére</i>	184
2.1.2. A török alkotmányreform hatása az igazságszolgáltatási rendszerre.	186
2.1.2.1. <i>Az Alkotmánymódosítás igazságszolgáltatást érintő</i>	
<i>főbb rendelkezései.</i>	186
2.1.2.2. <i>Az alkotmánymódosítás politikai háttere</i>	187
2.1.2.3. <i>A Velencei Bizottság álláspontja az alkotmánymódosítás</i>	
<i>igazságszolgáltatást érintő főbb rendelkezéseiről</i>	190
2.1.2.4. <i>Török álláspont az alkotmánymódosítás igazságszolgáltatásra</i>	
<i>gyakorolt hatásáról.</i>	191
2.1.3. Az igazságszolgáltatással kapcsolatos uniós követelmények	193
2.1.4. Az igazságszolgáltatási alapelvek érvényesülése Törökországban. ...	202
2.2. <i>Az Unió befogadóképessége</i>	208
3. Az EU-hoz való csatlakozás Törökország szemszögéből.	209
3.1. <i>A török kormánypárt viszonya az európai integrációhoz</i>	209
3.2. <i>A koppenhágai kritériumok teljesítése török nézőpontból</i>	214
3.3. <i>Törökország új európai uniós stratégiája</i>	216

V. ÖSSZEGZÉS	219
1. A török igazságszolgáltatás helyzete az európai integráció összefüggésrendszerében	220
2. A török igazságszolgáltatási szervezetre vonatkozó uniós követelmények	220
3. A török igazságszolgáltatás helyzetének értékelése az uniós követelmények alapján	222
3.1. A török igazságszolgáltatási szervezet adottságai	224
3.2. A török igazságszolgáltatás függetlenségének problematikája	226
4. Az integrációs folyamat lehetséges jövőbeli irányai	229
ÖSSZEFOGLALÓ	231
SUMMARY	233
ÖZET.	235
FELHASZNÁLT IRODALOM	237
Monográfiák, tanulmánykötetek	237
Tanulmányok	238
Hivatalos uniós dokumentumok	242
Éves jelentések	242
Európai parlamenti állásfoglalások	243
Az European Network of Councils for the Judiciary (Európai Igazságszolgáltatási Tanácsok Hálózata) dokumentumai	244
Egyéb uniós dokumentumok	244
Európa tanácsi dokumentumok	245
Velencei Bizottság dokumentumai	245
Hivatalos török dokumentumok	245
Internetes források	246